

faa meget at bestille i Ungarn og Italien, at Preussen neppe kan stole paa dens Medvirksomhed.

Da Rigsdagen i det nærværende Dieblif er samlet, turde det maaskee ikke være ubetimerligt, at opfordre et eller andet af dens Medlemmer til at tage Initiativet i en Sag, der fortjener den alvorligste Opmærksomhed. Medens vi her i vort Fædreland besidde den mest ubstrakte politiske Frihed, er det ifølge de Oplysninger, som „Dagbladet“ har tilveiebragt, kun meget slet bevendt med den personlige Frihed. At Politihøjen ikke var istand til at tilveiebringe disse Oplysninger trods Borgerepræsentationens Udfordring vidner kun endnu forbeholdeligere om den nævnte Tidendes Yver og Energi i denne Sag. De ere nu imidlertid engang tilveiebragte, og deraf sees klart og tydeligt, at de Garantier, som Grundloven giver for den personlige Frihed, ikke ere tilstrækkelige, og at den har aaben Politimagten et Spillerum, indenfor hvilket denne Magt ifølge beedige Bidneforklaringer har tumlet sig paa en Maade, der staaer i en skærende Modsetning til Grundlovens Aand, ligesom vistnok ogsaa til dens Bogstav. For at den personlige Frihed skal kunne kaldes sikret, maa enhver Borger have Visshed om, at han ikke kommer til at lide Straf uden ifølge Lov og Dom; Anhøvelse og Hensættelse i et Varetægtsfængsel bør kun finde Sted, naar der ikke paa anden Maade kan opnaaes nogen Sikkerhed for, at den Mistante vil fremstille sig for sin Dommer, og Varetægtsfængslet bør være af en saadan Bestaaelse, at Opholdet der ikke bliver ulideligere end Hensigten, at sikke sig den Paagjældendes Nærværelse og i visse Tilfælde forhindre hans Forbindelse med Andre, nødvendigvis kræver. De her omtalte Gadenordners Bestaaelse har aldeles Intet med Spørgsmaalet at bestille; men man bør betænke, at et Sammenstød af uheldige Omstændigheder kan kaste Mistante paa Enhver, paa den Høieste saavel som paa den Laveste og gjøre ham til Gjenstand for en hevelig Politibetjentes eller en brutal Fangevogters Vilkaarlighed. „Dagbladet“ har i Form af en heel Række beedige Bidneforklaringer oplyst Publikum om, at flere Borgere, anholdte af Politiet, have ikke blot paa Gader og Stræder, men paa selve Raad- og Domhuset lidt den mest vilkaarlige Behandling. Den personlige Frihed kan i Sandhed ikke siges at være garanteret i et Land, hvor en af to Politibetjente anholdt Borger, der ikke gjør den mindste Modstand, bliver overvæltet med Stokkeslag af en tredje Retfærdighedens Haandblanger; den personlige Frihed er ikke garanteret, naar en Borger ved sin Indtrædelse i den Bygning, der burde være indviet til den strenge, men lidenskabsløse Retfærdighed, modtages endnu før det er beviist, at han har begaaet den ringeste Forseelse, med Haan, Spot og de simpleste Uqvemsord; den personlige Frihed er ikke garanteret, naar det er muligt, at de i et Varetægtsfængsel Hensatte underkastes den mest vilkaarlige Engthuusdisciplin. „Dagbladet“ slutter sin Artikel med en Henvendelse til de høibevandede Borgerepræsentanter. Men da der idetmindste er Nutighed for, at Politimagten kan optræde ligesaa hensynsfuld og vilkaarligt overalt i Landet, og da de Love, der beskytte den personlige Frihed, saa aabenbart have vist sig at være utilstrækkelige, bør Folkerepræsentationen tage sig af denne Sag, og hvis den ikke skal gjøre det af egen Drift, bør den opfordres dertil. En Petition i denne Retning, hvad enten den blev stilet til Justitsministeren eller til Rigsdagen, vilde hurtigt blive bedøkket med mange tusinde Underkrifter. Uagtet vi vide, at Rigsdagen har 42 Lovudkast at behandle, kan det dog neppe kaldes ubestemt, naar vi bede den om at fremkalde det 43de; det stæer i Erkjendelsen af, at den personlige Frihed bør omgjøres og beskyttes ligesaa meget, som den politiske.

M.

Vidocq.

Efter Charles Dickens: „All the year round.“

(Slutning.)

III.

Vidocqs Virkelyst var saa stor, at Sikkerhedsbrigadens mangfoldige Forretninger ikke forstaaede ham tilstrækkelig Beskæftigelse. Mod Slutningen af Keiserdømmets aabnede han paa Place de Grève et Brændevinsudsalg, hvor hans trofaste Annette thronede, og som han selv nu og da nedlod sig til at gæste. Det var en fortreffelig Post til at anstille Sagtagelser fra. Hvad der især er mærkeligt, det er, at Lyvene af Profession foretrak hans Udsalg for ethvert andet. De syntes, at det var meget morsomt, at faae sig en Snaps hos Vidocq, og med ham, naar han var tilstede. Under Restaurationen oprettede han i tre til fire Aar et militært Stillskontoir i Lille Sanct-Annegaden, som, efter hvad man vil paastaae, indbragte ham halvtreds til tredshundrede tusinde Francs. Han havde alt tidligere anvendt sine Talenter i Privatpersoners Tjeneste, medens man antog, at Embedsforretningerne optog al hans Tid. At oplære Familierantagender, agere Rytter, svære Opsyn med giftige og giftige Fruentimmer, ja undertiden ogsaa med Uegtemænd, alle disse mere eller mindre hæderlige Forretninger paatog han sig, naar de, uden strengt taget at høre til hans Embedsvirksomhed, blot stode i den ringeste Forbindelse dermed. Det Ny for Dydighed og Energi, som han saa velfortjent havde erhvervet sig i Spidsen for sin Brigade, bevægede de fornemste Familier til uden Betænkning at henvende sig til ham i de mest delicate Anliggender, og de overlode som oftest ham selv at bestemme

Prisen for hans Tjenester. Hvis han derfor, ifølge sine Hjemmens Forsikring, har forladt Politiets Tjeneste med et Par hundrede tusinde Daler i sin Lomme, have de dog ingen Ret til at raabe: „Stop Lyven!“

Vidocqs Betjente saavel som han selv bleve ofte forhaaned af det respectable Publikum. En af hans Agenter, der længe havde gaaet paa Jagt efter et Par meget behændige kvindelige Lyve, saae omsider, hvorledes de tilstalte en ældre Herre og sjal hans Pengepung efter nogle Diebliffes Samtale. Da Lyveriet var begaaet, lykkedes det Politibetjenten at erfare af de to Fruentimmer, (som ikke vidste, hvem han var) hoormange Penge der havde været i Pengepungen; han bad dem om et Stenemøde, uden dog at tage deres i et Caffehuus i Saint-Honorégaden indtrædende Offer af Syne. Politibetjenten fulgte ham.

„Min Herre“, sagde han til den gamle Cavaleer, „havde De ikke en grøn Silkepengepung i Lommen, da De forlod Deres Hjem?“

„Jo“.

„Med halvtredshundrede Louis'd'orer, ikke sandt?“

„Jo“.

„Den er i dette Dieblif bleven Dem frastjålet.“

„Det er desværre kun altfor sandt“, svarede den gamle Herre, efterat have søtt i alle sine Lommer.

„Nu vel, min Herre, hvis De vil følge med mig, skal jeg forskafe Dem deres Pengepung igjen, og de to Fruentimmer, som have besjtalet Dem, vilde blive fængslede.“

„De er nok en Spion“, bemærkede den gamle Mand.

„Jeg er ansat ved Sikkerhedspolitiet.“

„Hør, Herr Spion, jeg ønsker ikke at følge med Dem. Jeg har slet ikke noget imod at blive besjtalet, det er mig netop behageligt. Hvad siger De dertil?“

Politibetjenten, som mindst ventede et slegt Svar, lufkede ud af Caffehuset, ligesaa flukret som en Ræv, der har ladet sig fange af en Gaas.

Det var en af Vidocqs Grundsetninger, at man maa omgaaes med Forbryderne, naar man med Nytte skal kunne holde Die med dem. Selv da hans Stilling som Chef for Sikkerhedspolitiet ikke mere var nogen Hemmelighed, blev han ligesaa venligt modtaget af sine forhenværende Venner i Centralfængslerne og paa Galeerne. De troede, at han mod sin Villie var indtraadt i Statens Tjeneste, kun for at undgaae at blive sendt til Brest eller Toulon, og han var klog nok til at indbilde dem, at om han end var en Spion af Haandtering, saa var han dog en Tyo i sit Hjerte. Paa den Tid var desuden Grændsen, som adskilte de to Professioner, meget ubestemt; mangfoldige Personer dreve veyelvis snart den ene og snart den anden, ja undertiden endog begge paa een gang. Næsten alle Sikkerhedsbrigadens Medlemmer, dens Chef berunder indbefattet, havde levet paa Galeerne i kortere eller længere Tid. Paa den anden Side dannede Lyvene ikke mere saaledes som tidligere et eget Samfund i det store Samfund. Da man gjorde Forsøg paa at fordrive dem i Masse fra Paris, vare de ikke meget samvittighedsfulde med Hensyn til de Midler, som de benyttede for at faae Tilladelse til at blive i Hovedstaden. Men den sikreste Maade var aabenbart, at staae paa en god Fod med Politiet — at gjøre det Tjenester — det vil sige, at optræde som Angiver. De Personer, som havde størst Grund til at være hange for Retfærdighedens Haandblangere, vare altid de ivrigste til at opfylde ethvert af deres Forlangender.

Naar andre udmærkede Embedsmænd trække sig tilbage fra Forretningstilværet, faae de i Almindelighed en Talsigelse, en Titel, et Adelspatent eller Vreslegionens Kors. Vidocq fik, hvad han længe havde ønsket, nemlig sin Benaadning. Grunden til, at han endnu i sine bedste Aar forlod Sikkerhedsbrigaden, er ubekjendt. Han forsikrede selv med stor Yver, at han forlangte sin Afsted; men paa Grund af den Kingeagt og Bitterhed, hvormed han altid omtalte sin Eftermand, var det let at see, at han ikke aldeles frivillig havde søgt sin Afsted. Ligesom alle store Kunstnere vurderede Vidocq sig ikke for lavt, han syntes at troe, at ingen Politiprefect nogensinde kunde være taabelig nok til at ville undvære hans Bistand; som Følge heraf truede han altid med at ville forlange Afsted, saasnart man forsøgte at blande sig i hans Forretninger. Den Trussel havde han saa ofte spillet ud, at han blev aldeles forundret, da man en smuk Dag tog ham paa Ordet.

Den sandsynlige Grund til Vidocqs Unaade var sikkert hans Mangel paa religiøse Principer, eller rettere sagt hans Ulyst til at deeltage i de religiøse Ceremonier. Paa en Tid, da man gav enhver Soldat i Linien tre Francs og enhver Gardist fem Francs for at skifte, vilde Politiprefecten, som var en ivrig Tilhænger af Jesuiterne, ikke have havt Noget imod, at see Sikkerhedsbrigaden med Chesen i Spidsen ligesom nærme sig Tabernaklet og underkaste sig Kirketugten. Udskillige Forsøg paa at omvende Vidocq mislykkedes fuldstændigt. Han havde betragtet de værste Slags Forbrydere, nemlig de Stinkellige, altsor nsie i Fængslerne, til at han skulde være tilbøielig til at optage Nogen af dem i sin Brigade, og han forlangte sjeldne Ret til at antage og afstedige ethvert Medlem efter eget Godtbefindende.

Da han forlod Politiet, skulde han have en livsvarig Pension paa to tusinde Rigsdaler om Aaret. Han fik den kun i et halvt Aar, og derpaa blev den ham pludselig berøvet. Paa den Tid herskede der den største Vilkaarlighed i den hele Politiafdeling. For at forskafe sig en Indtægt, eller maaskee snarere for at tilfredsstille sin rastløse

Daadlyst, anlagde han en Papir-, Kork- og Pappfabrik, i hvilken alle Arbejderne vare løslatte Forbrydere af begge Køn. Politiet opmuntrede denne Plan i Begyndelsen og lovede at understøtte den med Penge. Hans første Forsøg var heldigt, uagtet han havde store Banfælgigheder at bekæmpe. Han beviste practisk langt bedre end theoretisk, at ikke alle løslatte Forbrydere ere uforbederlige, og at en Trebiedel kan frelles, naar man blot er udholdende. Men Politiet hjalp ham ikke med en eneste Stilling; Papirhandlernes vilde have hans Varer for halv Pris, fordi de bleve fabrikerede af Forbrydere, og hans Concurrenter agiterede mod et Establishement, hvor saa mange berøgtede Personer skulde arbejde i Fællesskab. Speculationen mislykkedes, og han tabte en ikke ubetydelig Capital.

Uf hans Opfindelser nævne vi en Dør, som ikke kunde opbrydes, og Papir til Banknoter og lignende Brug, som hverken kunde forfaltes eller eftergjøres. Men Politiforretninger vare Vidocqs anden Natur; hemmelige Undersøgelser, Efterforskninger efter Personer og Ting, uden Sligt kunde han ikke leve. For at tilfredsstille denne Tilbøielighed oprettede han sit berømte Underretningscontoir, som senere er blevet efterlignet i London; Advertisementerne betræffende dette Contoir bleve i Juni Maaned 1833 indtrykkede i alle de i Paris udfomne Aviser. Vi maae her indskrænke os til at meddele, at medens det i Begyndelsen forskaffede ham baade Anseelse og Fordeel, gav det senere Anledning til adskillige Processer og Byderier med Autoriteterne, som tømte hans Pengestrin hurtigere, end det var blevet syldt.

For at gjenoprette sit Tab besluttede Vidocq, som med Rette antog, at hans Verømmelse ogsaa udstrakte sig udenfor Frankrigs Grændser, at forevise sig selv i London. Hans første Forsøg i Aaret 1845 lykkedes saa godt, at han gientog det i 1846. Han optraadte paa Kosmoramatheatret i Regentstreet; Forestillingerne, som gientoges adskillige Gange daglig, vare af følgende Bestaaelse. Først holdt han en fort Tale til Tilskuerne paa fransk, som blev oversat af en Tolk. Derpaa udfastede han paa sin originale Maade en Skildring af sit eventyrlige Liv. Han tog sin Galeisavedragt og de Lænker, han havde baaret baade i Brest og i de forfæjellige Fængsler i Douai, Lille og Paris paa. Han fortalte, hvilke listige Midler han havde anvendt for at anholde de største Forbrydere, og han viste sig sjeldne i den Forskødnings og gav sine Ansigtstræk det Udtryk, som de havde havt under de virkelige Begivenheder. Derpaa fremviste han et Museum, som godt kunde gaae og gjelde for en i Druknehuset sammenskrabet Garderobe, f. Ex. Paparoinens Hat, Lacemaires Beenklæder, Fieschis Frakke o. s. v. Hvad enten disse Reliquier vare ægte eller ikke, saa kunde Engländerne dog aldrig blive fæde af at beundre dem. Til Slutningen foreviste han som en Modfatning en Samling kunstige, tropiske Frugter og nogle Malerier af den italienske og hollandske Skole, som han udgav for at være originale og solgte til høie Priser, fordi de havde tilhørt ham. For de tiloversblevne gav man efter hans Død neppe saameget, som Kammerne havde kostet.

Ansede Mand søgte Vidocqs Selskab og satte Pris paa hans Talenter. Herr Charles Ledru, den berømte Avocat, indbød ham ofte hos en Restaurateur, hvor en Snees Gæster lyttede aandløst til hans spændende Fortællinger og drak „den gamle Løves“ Skaal.

„Min mangelfulde Opdragelse“, pleiede han at sige, „gjorde mig uskikket til at beherske et saa fyrigt Sind, som mit.“ (Da han var fjorten Aar gammel, dræbte han en Føgetemester i en Tøelamp). „Hvis jeg ifødetfor at styrte mig som en løbst Hest i den Afgrund, der aabnede sig for mine Fødder, havde indtaget den Plads, hvortil den mig af Forhønet skenkede Forstand og Villiekraft havde bestemt mig, vilde jeg have vundet den samme Verømmelse som Kleber, Murat og alle de Andre. Saavel fra Forstandens som fra Hjertets Side kunde jeg maale mig med dem, og jeg vilde have vundet mig op paa samme Maade, som de. Jeg lod Veligheden gaae ubenyttet hen. Jeg var født til at udføre Krigenes æble Bedrifter. Da jeg langt om længe lyttede til Fornuftens Stemme, havde jeg ingen anden Udsigt, end at tilbringe mit Liv i Fængslerne og paa Galeerne. Men om det ikke lykkedes mig at vinde Krigenes Laurbær, har jeg dog den Trøst, at jeg selv i Kastens Huler altid har været en ærlig Mand. Jeg har kæmpet for at forsvare Samfundordenen i Retfærdighedens Navn, ligesom Soldaten forsvare sit Fædreland under sit Regiments Fane. Jeg har ikke Espanletter, men jeg udsatte mig for de samme Farer, og ligesom han satte jeg hver Dag mit Liv paa Spil.“

I den urolige Tid i Aaret 1848 stod Vidocq i umiddelbar Forbindelse med Lamartine, og ved Broderfællens paa Champ-de-Mars frelste han den provisoriske Regjering og den constituerende Forsamling fra at blive indebrændt. Lamartine erindrede denne Tjeneste saa levende, at han, efter hvad man fortæller, var nærværet at besøge Vidocq, da denne saa paa sit Dødsleie.

Vidocq stillede sig dog ikke blot til den provisoriske Regjeringens Disposition, men længe efter dens Fald tilbød han, at udbrede demokratiskke Ybeer. Mærkeligt nok roste han sig ifølge egen Tilstaaelse af de Tjenester, han havde ydet en ganske anden Sag. „For fire eller fem Maaneder siden“, siger han, „skrev jeg et Brev til Prindsen (Louis Napoleon) og underrettede ham om den Nød, hvori jeg befandt mig, fordi min Tillid var bleven misbrugt paa saa stændig en Maade. I dette Brev erindrede jeg Præsidenten om, at jeg, medens han sad fangen i Ham, foreslog gennem Herr Thelins Broder at